

Egy amerikai Budapesten

Telefont kaptam Barna Tamástól, hogy ha van kedvem, menjek egy kiskunsági körútra, mert itt van egy amerikai tanácsadó, aki szeretne körülnézni a nagy magyar Alföldön.

Robert W. Hagler Virginia államból jött. Erdőmérnök, aki végzés után termelővállalatnál dolgozott, miközben közgazdaságtanból is oklevelet szerzett. Bostonban nyolc évig dolgozott egy tanácsadó cégnél, mígnem 1987-től önállóodott. Erdészeti szaktanácsadással foglalkozik. Előszörban kereskedelmi-gazdasági kérdésekkel, melyek az adott ország – térség – erdészetét érintik. Vele beszélgettem.

– *Mely országokban járt eddig?*

– A világ huszonhét országában. Főleg a fapiaci helyzet érdekel, de az erdőgazdálkodással kapcsolatos egyéb kérdéseket is tanulmányozom. A feladat mindig a megbízástól függ. Most a közép-európai térséget tanulmányozom. Lengyelország, Szlovákia, valamint Csehország után jöttem Magyarországra.

– *Járt már errefelé?*

– Igen. Csehszlovákiában, Lengyelországban és a jelenlegi balti államokban már volt alkalmam némi betekintésre. Magyarországon most vagyok először, s engedje meg, hogy fővárosukról kifejezzem elragadtatásomat.

– *Január közepe nem éppen szerencsés időpont az erdők tanulmányozására.*

Ez igaz, de sajnos a megbízóim igénye nem teszi lehetővé a szigorú üzleti szempontokon kívüli válogatást. Az én munkám sajnos többnyire az asztalhoz köt. Fő célom Magyarország erdőgazdálkodásának a felépítésével való ismerkedés és a termelési, kereskedelmi folyamatokban való eligazodás. Sajnos csak két na-

pot tudtam Önöknél tölteni. Jártam Barátossy elnök úrnál, az ÁPV Rt.-ben Gémesy úrnál, valamint ismerkedtem az ÁESZ munkájával, melyben Csóka úr volt segítségemre. Végül a Budapest–Kecskemét–Bugac–Jánosháza útvonal lehetőségét adott arra, hogy bepillantassak Sódar úr, Horváth úr és Elmer úr tájékoztatása alapján egy erdőgazdasági részvénytársaság munkájába.

– *Kérem, Mr. Hagler, ossza meg velünk benyomásait.*

Tudja, van egy mondas, mely szerint „ha véleményt akarsz hallani, kérdezd meg a tanácsadót”. Nos, a két nap után inkább csak megérzéseim vannak, mintsem követendő tanácsaim, bár eddigi munkám alapján ezek a megérzések többnyire elfogadható következtetésre vezettek. Hiszen az a munkám, hogy megbízóimnak elfogadható jelentést adjak. A kérdésre válaszolva elmondhatom, hogy *meglepett az az intenzív erdőkezelés, mely az Önök országában folyik. Ám az az érzésem, hogy a tulajdonrendezés, a működtetés folyamata még nem zárult le.*

– *Csak nem? Hisz alig fejeződött be az erdők privatizálásával járó sokk, az ezzel járó adminisztratív munkáknál is jelentős a lemaradás, és különben is, az elmúlt fél évszázad alatt annyi át-szervezés volt már, hogy Guinness-rekordot állítottunk fel!*

Nézze! Mint mondtam, csak megérzéseim vannak. Meggyőződésem, hogy a világ fakeskedelmében bekövetkező globalizáció elkerülhetetlen. Az erdőpusztítások mérsékléséhez szükség van erre a lépésre. Az esőerdők fáit a mérsékelt égövi faanyagtermeléssel kell helyettesíteni.

– *Egy pillanat! Az ön országa az elmúlt századokban pazarló faanyag-felhasználó volt, és a fogyasztói örületben is elég rossz példát mutatnak. Az USA erdei, úgy tudjuk, fogynak.*

A folyamat lassul, és jó irányba fog mozdulni. A Föld lakosságának faanyagigényét főleg az ültetvényszerű erdők adják majd. A minőségi fűrészáru helyébe lép az értéktelenebb fahulladék és választék felhasználása. Az építőiparban a korszerű tervezéssel 10–15 százalékos faanyag takarítható meg.

– *No jó, de mit szólnak mindehhez a természetvédők? Már hogy a kiirtott természetes erdők helyén ültetvényszerű faanyagtermelés folyjon?*

Ami azt illeti, még mindig ez a jobb, mintha tovább pusztulnának a természetes erdők. Egyébként itt, ebben a folyamatban érintett Magyarország is. Úgy tudom, jelentős földterületeik várnak erdősítésre, és komoly tapasztalataik vannak az ültetvényszerű fatermelésben. A fapipar és a hagyományos értelemben vett erdőgazdálkodás további szétválasztásával elérhetik, hogy a társadalmi igények miatt – közjólét – az erdőnevelés központi költségvetési alapon működjön. Mert azt ön is beláthatja, hogy nem tartható egyfelől a nyereségorientált gazdálkodás, másfelől a természetvédelem anyagi konzekvencia nélküli elvárása, és – adott területen – az előbb említett közjóléti igény. Ahhoz, hogy a globális piaci feltételekhez alkalmazkodni lehessen, valószínűleg integrálást kell végrehajtaniuk a gazdálkodás területén.

– *Kérem, ha elkészül jelentésével, ossza meg az Erdészeti Lapok olvasóival.*

– Oké.

Pápai Gábor

Balról jobbra: Kanyó Béla, Robert W. Hagler, Tóth Miklós (tolmács), Barna Tamás és ifj. Horváth László

Sódor Pál vezérigazgató (középen) tájékoztatja a Virginiából érkezett vendéget